

GACETA DEL GOBIERNO

ESTADO DE MÉXICO

Periódico Oficial del Gobierno del Estado Libre y Soberano de México
REGISTRO DGC NUM. 001 1021 CARACTERISTICAS 113282801
Directora: Lic. Graciela González Hernández

Marlano Matamoros Sur No. 308 C.P. 50130
Tomo CXCI
Número de ejemplares Impresos: 200

Toluca de Lerdo, Méx., jueves 28 de junio de 2012
No. 121

SUMARIO:

SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL

TRADUCCION A LENGUA INDIGENA OTOMI, DEL ACUERDO DE LA SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL POR EL QUE SE MODIFICAN LAS REGLAS DE OPERACION DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR UNA INFANCIA EN GRANDE.

TRADUCCION A LENGUA INDIGENA MAZAHUA, DEL ACUERDO DE LA SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL POR EL QUE SE MODIFICAN LAS REGLAS DE OPERACION DEL PROGRAMA DE DESARROLLO SOCIAL POR UNA INFANCIA EN GRANDE.

“2012. Año del Bicentenario de El Ilustrador Nacional”

SECCION QUINTA

PODER EJECUTIVO DEL ESTADO

SECRETARIA DE DESARROLLO SOCIAL

GOBIERNO DEL
ESTADO DE MÉXICO

COMUNIDAD CULTURAL Y EDUCATIVA
EL GRANDE

NZAYA HA BI NXADI Ä PA DÄ NÄNTE NE DA HIANDI YA THOKI HMUNTSI, ELIZABETH VILCHIS PÉREZ, **RA NZAYA NT'OF O NTE PA NGOTHO YA HNINI** JA RA XENI HNINI MONDA, NE NUÄ HA THUTSI JA RA XENI TOT'I HÑU 3 NE XENI XI, 5, 6, 10, 11, 17 NXENI IV NE 18 JA RA HMÄNDA NTE MUI NGATHO JÄI HA RA XENI HNINI MONDA; 6 XENI XI, 8 XENI III, 19 NE 26 JA YA NTHUTSI RA HMÄNDA HA RA HMUNTSI NTE GATHO JÄI HA RA XENI HNINI MONDA, NE RA M'EDE 8.3.2 N'ÄKI C), DI GE RA THÄNDI HA NJAPI DI THOKI RA HMUNTSI MFATSI PA DA NTE NGATHO YA HNINI PA DI NTE YA M'UI YA CHULO BÄTSI PA DI TSOTSE YA M'EFI Ä XA THUTSI XA HMÄ **CAYSPPIG/SO-02/2012-08, BI GUKI RA HMUNTSI NZAYA HA PONI YA M'EFI NU HA DI NTE U TE T'ÜNI, BI HMÄ Ä JA RA YOH O HMUNTSI RA PA RA 13 RA ZÄNÄ GOHO DI GE RA J'EYA 2012, NE**

NJAPU NE

Ra m'efi ra dänga nzaya ka ya Xeni Hnini M'onda ge dä nu di tsotse ra za ra m'efi pa di m'ui ra za ya jäi ka ra Xeni Hnini M'onda, ngu hoki pa ngotho ya jäi ka ya hnini ge xi xa hñux pu pa di hoki ja ra ngotho m'ui Xeni hnini M'onda.

Ge nu ra nzaya nt'of o nte pa ngotho ya hnini ge petsi xi di tsotse ra m'efi dä nu ha di jäpi, ne ko te di hoki pa di nte ya m'ui ya jäi u to te xi järm'edi u m'upu ka ra Xeni Hnini M'onda.

Ra pa n'ote ma ret'ä (30) ra zänä n'a (enero) ra 2012 bi boni ka ra hem'i poni hiaxmu ka ra “Gaceta del Gobierno”, ra thändi ha njapi di thoki ra hmuntsi mfatsi pa da nte ngatho ya hnini pa di nte ya m'ui ya chulo

bätsi, geñ'ä xa nfeni pa di m'ui ra za ya chulo bätsi nu u petsi 0 ne ta 14 nj'eyau to tsudi n'ara thogi, u m'ui di ge ra hñini ra VIH/SIDA, iyamu ua ma n'a ra hñini; ua m'ui hñu bätsi ne ma ra, ne ge xi di järm'edi ra bojä ne ma ra ne ua otho te tsi.

Ge m'ui ya bätsi u to petsi ra nzät'i ntsedi, u xi nzsät'i ne nuu chutho nzät'i, ge xi tsambi ya nzaki, ne xi hinte ha ra bojä ge xi m'ui jar m'edi ya m'ui; ge genu, xi jär m'edi dä nhnu ya thogi, nu ge xi xa nhnu ge dä nfatsi nu u ya bätsi tsät'i m'ui ka ya hnini ge di nfatsi ya mengu, xa thutsi nuna ka ra hem'i.

Ge kongehia, xa nja ra tsedi ra thutsi ka ra ra thändi ha njapi di thoki ra hmuntsi mfatsi pa da nte ngotho ya chulo bätsi u petsi 0 ne ta 14 nj'eya ya bätsi uto petsi ra nzät'i, ge di nhnu ja di m'ui te dä zi ne di t'othe, ne di nhnu tengu t'ähä ra bojä ya mengu pa di fatsi, konge ä ra n'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede, ge di geñu da podi ya m'ede 1.1 n'a heke, 3.1.6.1, ñ'aki e) di ge ra 7.1.1, ñ'aki b) ne ra c) di ge ra 7.1.2.7.1.6 ñ'aki g) di ge ra 7.1.8, ne 7.1.11 di ge ra heke hñu; ne ra katsi ra ñ'aki f) ne ra tar 1.1, di ge ra heke ret'ä ma yoto ne ra 2., ne ma ra ya 3.2.6, 4.3.6, 6.2.6 ne 7.1.1.6.

Ge kongehia xi jar tsedi xa m'etho xa hmä, ge xi xtä nu ga juki nuna mukua:

XA HMÄ RA NZAYA NT'OFO NTE PA NGOTHO YA HNINI GE DA MPODI RA THÄNDI HA NJAPI DI HOKI RA HMUNTSI RA MFATSI PA DA NTE NGATHO YA HNINI NE PA DI NTE YA M'UI YA CHULO BÄTSI, NE GE DI GOPUU MUPU:

MÄ HA DI THOKI YA MFATSI PAYA T'ULO BÄTSI DA NTE.

1. Gatho da thoki

1.1 Te di boni ra thoki

Ra mfatsi pa da nte ya hnini pa ya bätsi da nte petsi da nu da m'ui raza ya t'ulo bätsi petsi o ne 14 njeya di petsi ná ra m'ui hingi tso da m'ui raza, ne di petsi VIH/SIDA, gihi p'oti y u j'ani ua u to petsi ra nzät'i y'oke hñu bätsi ua mara ne hinte di petsi te da zi.

Nuna ra mfatsi thoki ñamp'u:

- a) Chulo ñ'ani;
- b) Xeki ya jut'i;
- c) Njuni ja ra nzaki;
- d) Nte raza; ne
- e) Mengu da nte.
- f) Ge gi Thede

1.2 Petsi da t'uni ote

Petsi da ñuni, hoga nzaki, kuti ne hinda utsa.

2. Te di buni ya hñä

Pa da thoki ya hemi mä ha di thoki geä:

To t'uni, ya t'ulo bätsi petsi o ta 14 njeya ya hnini ote da nte ya hnini pa ya bätsi da nte.

M'otse ntsi, geu ya hñuni, xa thoki pa da t'uni ra mfatsi pa n'a ra nte bätsi.

CIEPS, ra ntsui to honi ne da un te di buni ya nte ya hnini.

To ote, ya jäi to ote ne teni ya mfatsi da nte ya hnini pa ya nte bätsi.

Nguu nzaya mä da thoki, nuu ya nguu nzaya mfatsi da nte ya hnini ra ta hnini Nzuni, M'onda ñangu ya m'ui ya danga hnini dige ra nzaya pa di nte ya hnini xeni hai M'onda neu to nuu habu tsegi.

Ngü nzaya hoka hemi da thoki, nguu nzaya ou di nte ya hnini ra xeni hai M'onda neu ya jäi to ote ne teni pa ya bätsi nte.

To hingi hadi, ra t'ulo bätsi hingi handi ua xa medi ya da.

Hmända, ra hmända hoki da nte ya hnini xeni hai M'onda.

Tom'a thuhu; tou huxa ya thuhu, tou petsi gatho ya hem'i ngu mä ra hem'i pa da t'uni ra mfatsi da nte ya bätsi.

Padanjut'i, nua ra hem'i mä tä ra jäi pa da badi toä, tso da ñut'i pa da bädi toä, tso da ñut'i pa da t'uni ra mfatsi.

T'ulo bätsi, geu ya t'ulo bätsi petsi o ta 14 njeya.

T'ulo bätsi hingi m'ui raza, ya jäi o ta 14 jeya tou di petsi n'a ra thogi ra ndoy'o ñä, bi m'ui njap'u, ge hingi tsä da te da hoki ya mefi pa ra nzaki hiaxmu, pa hinda tsä da mpefi.

Tou t'uni ra mfatsi, tou bi ote kongeu xa nguu nzaya nte hnini pa ya bätsi da nte.

Mfatsi, nuna ra mfatsi pa da nte ya bätsi.

Mfatsi, gea hoki ra nda nzaya pageu da pati pa hinda utso pa da t'uni na ra mfatsi ngu mä ya hemi di thoki.

Nzät'i, ka ra ngo ne ua xi xa nzit'i ka ya m'ui, ge xi däueke di genu 2° ne 3° ra tsedi di ge 10% ne ua xi xa tsedi ra nzät'i ra jäi, ne ua xi dar ntsedi ra nzät'i ka ra hmi, ya 'ye, ua, ya m'ui ne ya nzot'e ntsedi; ne di nhnu yu pa di t'okebi, u ma ra di jar m'edi ka ya ndoyo ne u te di thoki ko ra tsibi.

Ha di thoki, hemi mä he di thoki ra mfatsi.

Mpote ra ta, ra me ua to pote nua ra butsi pa da thoki na da nu ha di t'uni ra mfatsi.

SEDESEM, Ranguu nzaya pa da nte ya hnini ya xeni hai M'onda.

To odi ra mfatsi, geä huxa ra thuhu num'u da boni, da t'uni ra mfatsi.

3. Habuda tsoni

3.1 Gotho

Hoki raza pa ra nzaki nuu ya t'ulo bätsi te hingi tsä te da hoki ne di petsi VIH/SIDA ua y'oke ua hñu bätsi ne u to petsi nzät'i, goho bätsi ne ma ra di m'ui ne hinte petsi te da zi.

3.2 Nguu

3.2.1 N'am'u t'ulo ñ'äni

Un raza ya hñuni ya t'ulo bätsi hingi handi raza ne hinte hä ne petsi te da zi.

3.2.2 N'ampu xeki jot'i

Da un raza ya hñuni ya batsi hingi handi ne m'ui ne hingi petsi te da zi, njap'u ne hingi tähä ra boja ya mengu.

3.2.3 N'ampu njuni ra nzaki

Da hoki raza ya hñuni ya bätsi petsi VIH/SIDA o gihi p'oti y u j'ani ne hinte hä ne te da zi, ne hinge täha n'au ya mengu.

3.2.4 N'ampu nte raza

Da un di ñuni raza ya bātsi to xa y'oke ne hinte, he , ne hinte petsi te da zi, njapu mengu.

3.2.5 N'amp'u mengu da nte

Da un da ñuniraza ya bātsi, goho bātsi ne marau hinte ha te da zi, neu ne taha ya mengu.

3.2.6 N'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede

Ge xi di nhnu dār za ra tsi ne ya nt'othe ya chulo bātsi u xa nzāt'i, ne hintehā ra bojā xi jar m'edi te dā zi, ne ngu hinte hā ra bojā ya ta.

4. Habu da ote**4.1 Hnini da ote**

T'ulo bātsi m'ui ja ra xeni hai M'onda.

4.2 Tutsa hnini

Yu t'ulo bātsi m'ui ja re xeni hai M'onda m'ui ne hinte hā ne te da zi.

4.3 Hnini habu da tsoni**4.3.1 Bātsi tsu thogi, ne hingi handi**

Ne di m'ui hinte ha te da zi.

4.3.2. Namp'u xeki jot'i

Bātsi hingi handi m'ui ne hingi handi raza ne hinte petsi te da zi.

4.3.3 N'ampu njuni ri nzaki

Geu ya bātsi petsi VIH/SIDA o gihi p'oti y u j'ani ne di m'ui hinte petsi te da zi.

4.3.4 N'ampu nte raza

Bātsi to xa y'oke ne hinte ha te da zi.

4.3.5 N'amp'u mengu da nte

Bātsi bi m'ui hñu, goho va mara ne hinte hā ne te da zi.

4.3.6 N'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede

Chulo bātsi u xa nzāt'i, ne hintehā ra bojā xi jar m'edi te dā zi.

5. Habu ote

Ra mfatsi da un ya 125 dānga hnini ra xeni hai M'onda ngu bi gohi dige ra bojā m'ui.

6. Mfatsi**6.1 Ndau ya mfatsi**

Ra nfatsi t'uni ge n'a ra motse ya ntsi ua ra bojā, ne di t'uni ya xabo ne ma ra pa te ñ'ot'e ngu n'amp'u ta da tsu n'a njeya.

6.2 Tengu da t'uni**6.2.1 N'amp'u chulo ñ'āni**

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse ntsi da t'uni ra zāna.

6.2.2 N'ampu xeki jot'i

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse ntsi ne bojä ge \$ 500.00 (kut'a nthebe bexu 00/100 M.N) ra nzäna.

6.2.3 N'ampu jot'i

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse ntsi ne bojä \$ 500.00 (kut'a nthebe bexu 00/100 M.N) ra nzäna.

6.2.4 N'amp'u da nte raza

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse ntsi da t'uni ra zäna

6.2.5 N'ampu ya mengu ya ngu

Ra nfatsi ge n'a ra m'otse ntsi ne bojä \$ 500.00 (kut'a nthebe bexu 00/100 M.N) ra nzäna.

6.2.6 N'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede

Ra nfatsi ge di t'üni n'a ra m'otse di k'u te da zi ne ya xabo pa te di ñ'ot'e, ne di thuni kut'a mthebe ra bojä 00/100 M.N (500.00) ra zänä.

7. Ha di japi da mengi**7.1 Tou t'uni ra mfatsi****7.1.1 Te t'api pa da t'uni****7.1.1.1 N'amp'u t'ulo ñ'äni**

- a) Di petsi o ta 14 njeya;
- b) Di m'ui ja ra xeni hai M'onda;
- c) Di petsi n'a ra thogi;
- d) Di m'ui hinte di hä ne da zi; ne
- e) Marau da mä ya jäi to ote.

7.1.1.2 N'amp'u xeki jot'i

- a) Di petsi o ta 14 njeya;
- b) Di m'ui ja ra xeni hai M'onda;
- c) Hindi handi;
- d) Numu di kut'a ja ngu nxadi, da maja ngu nxadi, metise ua m'ui uni ndä nzaya;
- e) Di m'ui hinte di hä ne hinte di petsi te da zi; ne
- f) Marau da mä ya jäi to ote.

7.1.1.3 N'ompu njuni nzaki

- a) Di petsi ta 14 njeya;
- b) Di m'ui ja ra xeni hai M'onda;
- c) Di m'ui ko VIH/SIDA o gihi p'oti y u j'ani;
- d) Hinte di ha ne di m'ui hinte petsi te da zi; ne

e) Neu mara do mā ya jāi to ote.

7.1.1.4 N'ampu da nte raza

- a) Di petsi o ta 14 njeja;
- b) Di m'ui ja ra xeni hai M'onda;
- c) Di m'ui ko hñeni y'oke;
- d) Di m'ui ne hinte di petsi te da zi; ne
- e) Marau te da mā ya jāi to ote.

7.1.1.5 N'ompu mengu nte

- a) Mengu to m'ui hñu, goho ua maxa, m'ui di petsi o ta 14 njeja;
- b) Di m'ui ja ra xeni hai M'onda;
- c) Di m'ui hinte di ha ne hinte di petsi te da zi; ne
- d) Marau te da mā ya jāi to ote.

7.1.1.6 N'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede

- a) Di petsi 0 ne ta 14 njeja;
- b) Di m'ui ka ra Xeni hnini M'onda;
- c) Ge xt'i zāt'i;
- d) Ge hinte di hä ra bojä ne ngu hinte petsi te zi; ne
- e) Ma ra di nu ra nzaya hmuntsi.

Pa gatho n'ampu, marau bi t'api nuya ya hem'i.

- a) Nk'oi ra hemi mā ra thuhu m'ui ya bātsi pa da un toä;
- b) Nk'oi ra t'ulo hemi mā habu m'ui ne ra ndui ha njap'u;
- c) Hem'i da t'uni ra nguu nt'othe, n'amp'u pa ya t'ulo bātsi ñ'äni xeki jot'i;
- d) Nk'oi hem'i di mā ge paja ra ngu nxadi di ge to ra meti, page ra xeki jot'i;
- e) Nk'oi ra hem'i te bi boni dige ra nguu nt'othe ha mā petsi ra hñeni VIH/SIDA o gihi p'oti y u j'ani page ya n'ampu nte raza, ne nu u xa nzat'i njuni ra nzaki; ne Ra gi Thede
- f) Marau da mā ya jāi ote.

7.1.2 Te da umba ndumu

Da tuni ndumu tou adi di huya ya thuhu ne di tom'i.

- a) Di petsi ma ra ya te thogi;
- b) Di m'ui VIH/SIDA o gihi p'oti y u j'ani ua ua ra yoke n'e ge di petsi ra nzāt'i n'a ra thogi;
- c) Ya tau a gatho yoho di petsi n'a ra thogi, di m'ui ko VIH/SIDA ua ra y'oke; ua ge di xis ti zāt'i
- d) Hinte di tsihi ra tau a ra me;
- e) Di m'ui ja hnini ñätho: ne

f) Marau da mā yo jāi to ote.

7.1.3 Huxa thuhu

Ra mpote petsi ge da un hadi odi pa da bādi ya pa ne hamp'u, habu da mā ra nzaya gatho to t'uni ra mfatsi.

Ya nguu to nuu ya dā dangu hnini neu to da n'u pa da hmuntsi ya hem'i to bi adi ngu bi gohi ya hemi mā hanja da thoki, ne da mehni ja ra nguu nzaya pa di nte ya hnini.

Gotho ya jāi petsi da űut'i, hinte da njot'i ne hingi tso da mā ge da t'uni.

7.1.4 Hem'i űuti

- a) Hemi mā te adi;
- b) Hemi mā da hoki: ne
- c) Marau da mā yo jāi to ote.

7.1.5 Teti gatho ya thuhu

Ra ndā nguu nzaya digena da nte ya hnini ya hemi gotho to t'uni ra mfatsi ngu mi mā ya hem'i, ngu bi gohi mā ra hmānda negi raza ne da una ueda dige ra xeni hai M'onda ne dānga hnini: ya hem'i mā hangu di ma raza pa di t'uni dige ya mfatsi pa da nte ya hnini ja xeni hai M'onda: njapu ne ma ra ya hem'i pa di thoki, ne da un te mā digeu ya jāi njopune ya hem'i M'onda nguu nt'othe bi boni.

7.1.6 Te da t'uni ya jāi

- a) Da t'uni ra m'otse ntsi ne/ ua ra bojā dā t'uni; ne
- b) Da ntsuni raza, rangutho ne nguu hinto da utsa.

7.1.7 te petsi da hoki to t'uni ra mfatsi

- a) Da rase da hñā te t'uni;
- b) Da hoki raza te t'uni ngu bi gohi nguu mā ya hem'i di thoki;
- c) Da mpefi dige ya m'efi hoki ya hnini num'u da t'adi;
- d) Nuū to t'uni ya xeki jot'i, to petsi ya jeya da űut'i ja ngu nxadi petsi da maja ngu nxadi m'ui; ne
- e) Neu mara da mā ya jāi to ote ra mfatsi.

7.1.8 Te da hoki ya mpote

- a) Da nu pa di t'uni ya mfatsi;
- b) Da dā ya hem'i ngu mā ya hem'i;
- c) Da mehni te ne da bādi num'u t'adi, n'itho ne njap'u;
- d) Da huxa ya nt'untye ne da dati mu ya bi t'uni ra mfatsi;
- e) Da hoki te t'uni pa gea bi t'uni ne ngu mā ya hem'i;
- f) Da un dige ra bātsi da ma da nxadi, pa ge ra xekinjot'i;
- g) Da mā te da thogi ya nguu nt'othe ne da un ra jāi to othe pageu njuni nzaki ne da nte raza; ne Ra gi Thede
- h) Da xifi te da hiadi hingi zaja ra ngu ma te thoki, ne hinda hiegi da hoki raza ngu mā ya hem'i; ne
- i) Marau da mā ya jāi to ote.

7.1.9 Num'u hinda hoki

- a) Num'u hinda hoki;
- b) Num'u da hoki mañ'a pa da ñuti ja ra mfatsi;
- c) Num'u hinda nu raza te tūni;
- d) Num'u hoki pageu ya jäi to honi da nzaya koge ra mfatsi; ne
- e) Marau da mäya jäi to ote.

7.1.10 Da ntsui to t'uni ra mfatsi

Hñäki:

- a) Da hoki hingi za dige ra mfats'i;
- b) Da pati habu m'ui man'a ra hai xeni M'onda;
- c) Da uni ne hingi mä juani te mä pa da t'uni ra mfatsi;
- d) Di hoki kongeu ya hmuntsi jäi honi da nzaya;
- e) Da mä hingi ne ra mfatsi;
- f) Hinda hoki raza ngu mä ya hem'i; ne
- g) Marau da mä ya jäi to ote.

Num'u da du to t'uni ra mfatsi, da thäkira nguu nzaya geä da un te da japi.

Ra nguu nzaya geä da nu ha da japi.

7.1.11 Tegu da t'uni ra mfatsi

To t'uni ra mfatsi petsi ge da nu ha da japi pa da m'ui raza ra nzak.

To t'uni ra mfatsi xeki jot'i da ma da nxadi ja n'ar ngu nxadi.

Pageu n'ampu xeki jot'i petsi da ma ja ra nguu nt'othe ne Ra gi Thede pa di othe.

7.2 Nda to t'uni ra mfatsi

Da nda num'u hoki raza ngu mä ra m'ede 6 dige ya hem'i.

8. Nguu nzaya nfatsi

8.1 Nguu nu ha di japi

Ra ndä nzaya gatho ra mfatsi nte neu jäi tu ote geu da nu ha di thoki ra mfatsi ne te mä nuyu ya hem'i.

8.2 Nguu nzaya mä da thoki

Ra nguu nzaya mfatsi pa da un ra ndä hnini Nzuni, M'onda ne n'angun'au nu ya dänga hnini petsi ge u da nu ha di thoki ra nfatsi nte, ka ya dänga hnini.

8.3 Ya jäi to nu ne teni

8.3.1 Jäi to kohmi

Ya hmuntsi nzaya di m'ui ko:

- a) N'a ra ndä, geä ra mfaxte dante ya hnini;
- b) N'a ra mfaxte, geä to nda nzaya un gatho.
- c) Hñato ya jäi da gohi;
 - N'a ra mpote dige ra nzaya un ra bojä;
 - N'a ra mpote dige ra nzaya nt'othe;
 - N'a ra mpote dige ra nzaya nu ra nxadi;
 - N'a ra mpote dige to nu ya mengu xeni hai M'onda.
 - Ra nzaya di ge u hñu ya mfaxte to ote ja ya dānga hnini ra SEDESEM; ne
 - Ra nzaya to nu gotho hanja ra m'ui ne da nu ra bojä pa da tsoni di ge ä ra SEDESEM.
- d) N'a ra mpote mfaxte nu ha thoki raza, geä to un ha thoki raza mbo ra SEDESEM; ne
- e) N'a ra jäi dige ya jäi dige ya hnini ne to padi ra nxadi.

N'angun'au da nu to da pote num'u hinde m'ui rapetsi dige ya jäi to ote da t'uni.

Nxoge petsi hña ne da mä, nuä ra nzaya mpote, honse tsa do ñä.

Nuu te da mä ya jäi to ote da mä di tho mäde, digeu m'ui num'u di rangutho, ndä nzaya dä mä to da gohi.

Ya jäi to ote da hoki ya hmuntsi di tsu hñu nzāna nem'u ja ra m'edi.

Ra mfaxte ndä da hoki ra hem'i to da adi ne bi gohi, hñupa pa di tsoni da hmuntsi ne n'a pa ne nāxu numu da thoki n'itho da hoki.

Page da thoki ya hmuntsi ya jäi to ote ra mfatsi, di petsi di m'ui gatho ua di tho made ne n'au ya jä to mfatsi, ne di m'ui ra ndä nzaya, ra mfaxte, ra mpote ra mfatsi to nu ra 24 thoki razaneu to pote num'u hingi m'ui, ngu mi petsi.

M'efa da thogi dige ya jäi to ote, tso da xifi da ehe, to mpefi ka ya ngu nzaya, to padi dige ya nxadi, gatho ya hnini, ndä nzaya, nzaya nt ó t'i ne ná ra mpote to un ra bojä ne ya mpote pa da hogi raza te hoki nuu marau.

Di dui ya hmuntsi pa di da xifi da ehe, ya xampate ne ma ra u to pädi di ge ya hnmuntsi di ge u di fädi ne jar medi pa di hogi raza, hnini, pa da hogi raza te hoki neu marau.

Da njutsi n'a ra hem'i di gathou, habu da hutsi te gatho bi gohi da thoki, ne da huxa ya ntuntye ya j ato ote ya jäi.

8.3.2 Te da hoki

Tsa da hoki ya jäi to ote.

- a) Uba njamfri ya hemi t'adi, ne da nu to da t'uni ra mfatsi, njap'u ne da un to da t'uni, nuu to hinda hoki raza te t'api, pege japa ra m'edi, ge da mä ya jäi to ote to do t'uni;
- b) Da nu tou da t'uni digeu mara ya jä to ne ra mfatsi num'u da gäi n'a ne to da t'uni;
- c) Da thogi ya mpadi hem'i, pa da un ha di thoki raza, negi raza da teni ra mfatsi;
- d) Da nu ha da japi pa di teni ya mfatsi, numu ya bi boni ra hemi mä to da adi, da un tou da ñut'i ne tou da t'uni, njopu ne to hoki razau t'uni;
- e) Da hnu to gohi ra mpote ta hnini ua to padi dige ra nxadi;

f) Da hoki ne da pati ya ñe tsitsi; ne.

g) Neu mara mā ya hem'i ha di thoki.

9. Ha di thoki

9.1 Ha di toki ra mfatsi

a) Num'u ya bi boni ra hemi mā ra nguu nzaya mfaxte nte ya hnini konge ra nguu nzaya nuGatho habu tsegi hoki ne pehni ya hrmi to adi ne habu dā m'a da thoki, ne da njutsi n'a ra hemi di ma ra ndui ne ra gātsi;

b) To un ya hnini habu tsegi da nte ya hnini da pehni ya hemi touadi.

c) Dati ya hemi mā to adi, ne da un ne da thogi ya hem'i n'angun'au, ne da mehni ja ra nguu nzaya dige un ya nte ya hnini.

d) Ra nguu nzaya dige ra mfatsi nte ya hnini da dati dige ya jai to ote pa da un tu da t'uni ra mfats'i;

e) Numu ya da to da t'uni digeu to adi, ra nguu nzaya un pa da t'umi ya mfatsi da xifi tou mā ta da t'uni.

f) Tou un habu tsegi ne ote da ndui dati ra njuti ne ya m'otse ntsi, habu da tsifi, ne da una ueda ja ra ndā nzaya di ge ra mfatsi nte ya hnini, pa da odi ra nzaya to nu ra bojā t'uni n'angun'au ya n'amp'u.

g) Ra nguu nzaya da mehni ya hem'i pa ya m'otse ntsi, hinda thogi reta ma kut'a ya pa mefi digeā; ne.

h) Ra ndā nzaya un da nte ya hnini da kuati ya hem'i tou t'uni ra mfatsi.

Pa da t'uni ra mfatsi hinda t'uni num'u te da thogi pageu to honi da tsoni da nzaya pageu to t'uni ra mfatsi.

9.2 Mpadi to t'uni mfatsi

Numu to da thāki konge mā ya hem'i, da mā to di mpodi da thogi di m'ui ra nfatsi ne da thuni mā n'a to bi adi, himbi thuni ne di hux ra thuhu di tom'i.

Ra nguu nzaya mā ted ā thoki da xifi ya jai to ote ne da dati ra nfatsi dige ra pa da jut'i pa da thuni ra nfatsi, ngu ra bojā m'ui.

10. Nuu ya nguu nzaya nfatsi

Da nu ko ngeu ne da yopi kongeu ma ra ya nfatsi pa di nte ya hnini ne m'efi ndā nzaya.

Ra nguu nzaya tsa da hoki ya m'efi konge u ma nzaya m'ui ka ya dānga hnini pa da nu, njapu ne ya to nu thoki ra za pa ya hnini.

Tsa da hoki ha da japi ja ra m'edi pa da za da hoki ra za ya nfatsi.

11. Ha di hoki pa dā nfatsi ya hnini

Pa da thoki ne dā teni ra nfatsi da nu ya hnini ngu n'a ra jai to da ote nehe.

To ha ra nfatsi petsi ge da nu te hoki ra hnini uada t'api pa da nfatsi konge to hoki ya m'efi, nguu nxadi, ñ'eni ne ya m'ui ya hnini.

12. Udi

12.1 Habu udi

Ra udi di ge ra nfatsi thuni ngu mā ra hmānda, japu ne habu udi da mā ya jai ote.

Nuyu ya hem'i da boni ka ra ta hem'i "Gaceta del Gobierno" ne ja ya web ra nguu nzaya nu da nte ya hnini.

Ngu ja mä ra Xeni 18 ra hmānda, gotho ya hem'i pa da nt'ot'i ne da udi di gena ra nfatsi di mā nuna ra hñä;

“NUNA RA NFATSI PA GOTHO, N'A'YO PA YA HMUNTSI JÄI HONI HINGI TSA PA DA TSANI RA NZAYA PA DA NTE YA HNINI. NU TO DA HOKI DI GE RA NFATSI RA NTSUTBI NE DA NTSUI KONGE U YA NZAYA NGU MÄ RA HMÄNDA DI GEN'Ä”

12.2 Hem'i poni mä to ne ra nfatsi

Ra hem'i poni mä to ne adi ra nfatsi ko ra ndä nzaya hai Xeni M'onda, konge ra nfaxte nte ya hnini habu mä ya jäi to ote, kongeä ra bojä mui.

13. Negi ra za

Ra nguu nzaya gotho ya nfatsi hnini petsi da thuni ra nfatsi, ngu bi gohi ngu mä ra heke VIII ra Xeni 12 ra hmānda negi ra za ne da uni ra uenda ra Xeni hai M'onda ne ya dānga hnini, ne da nu te mä di ge ya jäi, njapune ya hem'i M'onda t'othe bi thoki pa ge u.

14. Da teni

Ra ndä nguu nzaya di genä ra nfatsi nte ya hnini da teni konge u thoki pa ge u ya jäi to ote ne da una ra uenda numu ya bi hmuntsi.

15. Te di boni

15.1 Te di boni nthi

Tsa da hoki n'a ra hem'i pa da nu te di boni, kongeä CIEPS, pa da hogi ra za ra nfatsi.

15.2 Te di boni bi thoki

Ra nguu un gotho ya nte ya hnini, da dati n'a ra uenda ta habu bi tsoni te uti da nte ya hnini ne ya jäi j'eya mu ra CIEPS, ngu bi gohi ya hem'i bo thoki.

16. Nuraza, handi ne fadi

Nuraza, handi ne fadi di ge na ra nfatsi da nu to handi hangu tsoni ra bojä di ge ra Xeni hai M'onda, ra faxte nu ra za ra nda nzaya Xeni hai M'onda, ne u to nu mbo ra nguu nzaya nte ya hnini, da nu ha di japi pa da thuni ya nfatsi.

17. Ngoxte ne ntsutbi

Nuu to hingi johia, ngaxte tsutbi pa da dati ya nfatsi da nthudi kongeu to ha ya nfatsi ne gotho ya hnini kongehia;

a) Ko ra hem'i nt'ot'i:

Habu gi kot'ä ya hem'i mä te gi beni di ge u ya nfatsi pa da nu ya nzaya pa di nte ya hnini.

b) Nt'ozgu:

Ja r anda nguu nzaya ya nfaxte pa da hñä ya hnini 01 (722) 1 80 25 19; ne k ara m'ui ote ra t'oxgu di ge ra nzaya Xeni hai M'onda. (CATGEM) lada hinte jot'i 01 800 6 96 96 96 ne nthi ra ndä hai M'onda ra 070 ua Nzuni ne ya ta dānga hnini.

c) Nu internet:

Mpen'ä hñä tsibi dgprogramasociales@edomex.gob.mx; ne ra www.secogem.gobmx/SAM

d) Rase jäi:

To nu da thoki ra za ko dige ra SEDESEM, m'ui Av. Baja Velocidad. Paseo Tollocan # 1003 KM 52.5 Col. Zänä industrial Nzuni Xeni hai M'onda C.P 50070 nt'oxgu 01 (722) 01 99 70 89; ne ja ya nguu tsutbi.

Mui nu nte ya hnini ne ote ya jäi ne ja ra nguu nzaya, nu ya gätsi di ge ra nguu nzaya da za ja ra Xeni hai M'onda.

YA THOGI

N'A, da boni nuna ra hem'i nguu bi gohi ra ta hem'i "Gaceta del Gobierno"

YOHO, nuyu ya hem'i mä hangu da thoki di boni ja ra ta hem'i "Gaceta del Gobierno" ne da m'ui ta di poti ne mu da juadi da nfatsi.

HNU, ya jäi da ote di ge ret'ä ma kut'ä ya pa da jut'i nuna ra hem'i.

GOHO, ya pa da doti ya mfatsi da thoki di ge ä ra bojä mui, N'ayo nfatsi ra thuhu Ge gi Thede

KUT'Ä, gotho te hingi mä do ge nä ra hem'i da nu ja da japi ya jäi to ote nuna ra nfatsi.

Xa thuni ka ra hnini Nzuni Lerdo, Xeni hnini M'onda, ya pa ra ret'ä ma kut'ä ra rato zänä yoho m'o ret'ä ma yoho.

NÄNTE ELIZABETH VILCHIS PEREZ NGUU NFASTE NTE YA HNINI DI GE RA NDÄ XENI HAI M'ONDA T'ut'ä'ye

Traducido por:
Universidad Intercultural del Estado de México
Lengua Otomi:
M. en C. Petra Benítez Navarrete

Nante Elizabeth Vichis Pere, k'u ngeje mbepji kja ne Ts'ibondo k'o mama ne 3 ts'ibepji XI, 5, 6, 10, 11, 17 ts'ibepji IV ñe 18 ne jango ga pepjiitjo na zezhi kja ne ts'ibondo 6, ts'bepji XI, 8 ts'ibepji III, 19, ñe 26 k'o nad'ä ne tjurä jango ga pepji kja ne ts'ibondo; ñe mbezhe 8.3.2 ya naxu c) ye tjurä ye mbepji ngekwa ra mbos'äji ye ts'it'i jango ga mama ne CAyS/PIIG/-02/2012-08, k'o o tsja'a ne jmurä k'o ra mama ne pjoxte, ma na yeje jmuräji mi 13 ne zana nziyo ne tsje'e 2012.

K'O MAMA

K'o bepji ne jmu'u Ts'ibondo mama ngwa ra mbos'ä textjo k'o kara kja ne mebondon ñe k'o in bedyi ngeje ra mbos'ä textjo k'o b'äb'ä añeba kja ne Ts'ibondo ngeje k'o e bepji k'o ra tsja'a.

Ne Sekretaria jango Pjoxteji ngeje un ra tsja'a k'o ra mboxte k'o e te'e k'o dya ju'u chopjä k'o mimi kja ye jñiñi a Ts'ib'ondo.

Mi jñite pa'a ne zana d'a mi tsje'e 2012, o opj äji kja ne xiskwama ne "GACETA ne Jmu'u" k'o e tjurä ne b'epji k'o pjoxteji ye ts'it'i, ngekwa ra teji na zezhi k'o e ts'it'i k'o pes'i otjo dyecha nziyo tsje'e k'o dya nzhod'ä, k'o ximi pes'iji SIDA, kangrio, a iyo dyabete, ma iyo ma o müs'iji en jñi'i, e nziyo ñe ma dya juji e chopjä ñe ma dya pes'iji pje ra ñonäji.

Ma b'äb'äji e ts'it'i k'o o zant'ä na kjwana d'a, yeje, jñi'i k' dya so'o ra mimiji na jo'o, ñe k'o dya pes'iji pje ra ñonäji, ngekwa so'o ra mimiji na jo'o, Ne Jmu'u ne Ts'ibondo o mama ngwara ra mbos'ä k'o e te'e ñe k'o e b'edyi, k'o mama ne mbepji pjoxte.

Ngekwa, ri unajme ngenda k' e tjurũ ne b'epji, ngekwa ra mbos'ũji ye ts'it'i k'o pes'iji otjo dyecha nziyo tsje'e k'o o zant'ũ, ngekwa ra pjozteji k'o ñonũji ñe k'ũ ma zodyeji, ña ximi ra mbos'ũji in b'edyi, k'o mama Jizhiji d'a tjeñe, ngekwa ra potũ ne mbezhe 1.1 jña'a d'a 3.1, 6.1, k'ũ ninu e) ne 7.1.1 ninu b) ñe c) 7.1.2, 7.1.6 ninu g) 7.1.8. ñe 7.1.1.1. jña'a jñi'i; ñe k'o mama ninu f) 1.1 d'a jña'a dyecha yenko kja ne 2., ñe k'o dya 3.2.6, 4.3.6, 6.2.6 ñe 7.1.1.6

Texto k'o o mama nu ro jus'ũji na jea, ngekwa o tsjaji k'o ra mama:

O MAMA NE SEKRETARIA JANGO PJOXTEJI, NGEKWA RA POTUJI NE TJURU NE B'EOJI PJOXTE YE TE'E K'O E TS'IT'I YA NA NOJO, NGEKWA RA MAMA JANGO RA TSJA'A.

YO IN TJURU MA RA TSJA NE BEPJI KJAN NE PJOXTEJI MBARA E TS'ITRI K'O RGA NOJO

1. Nu mama textjo

1.1 Nu k'o mama ne bepji

Nu Bepji ne pjozte mbara na ts'itr'i k'o rga nojo ne k'a jokũ in zhakjũ yo e ts'itr'i nrezhe ma ga muzũji hasta ma a ri peziji ko nzhiyo tsje'e, k'o ri pezhi na diskapasidad, k'a ri pezhi VIH/SIDA o ngisejme k'ũpopũ o dyabete ma ximi a zant'ũ k'o in nzero o ma ga muzũji jñi'i ts'itr'i, nzhiyo ts'itr'i o mazhi na punkju, nrrezhe k'a ga muzũji hasta ma a ri peziji nzhiyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

Nu bepji k'o nujia:

- a) Ts'itr'i k'o ñioma;
- b) Párá cerka;
- c) Chjutrũ nu zhakjũ;
- d) Te'e na jo'o;
- e) Mbedy k'o na nojo; ñe
- f) Jizhiji d'a tjeñe.

1.2 Yo tjuru yo ~~ata~~

Ne tjurũ k'a ra ñonu yo te'e, k'a ra ra mimiji na jo'o, k'a ra nroji merio ñe k'a dya ra santeji.

2. Yo mama yo jña'a.

Por yo tjurũ yo b'ub'u, mama ga kjabá:

Yo pjosũji, yo ts'itr'i nrrezhe k'a ga muzũji asta ma pezhiji k'o nzhiyo tsje'e, k'o tendibo nu ne bepji ne pjozteji mbara e ts'itr'i k'o rga nojo.

Mbosi jñonũ, ko e jñona ko unũji k'o e te'e k'o pjosũ nu ne bepji ne pjozteji mbara e Ts'itr'i k'o rga Nojo, ko k'o e vertiente.

CIEPS, k'o e te'e k'o b'ũb'ũ kja ra tsja t'onũ ñe ra mama jango ga tsja ne polika kja ne B'ondo.

Nu komite, k'a komite ngumu nu ne bepji ne pjozteji mbara e Ts'itr'i k'o rga Nojo.

Jango b'ũb'ũ yo pepji, nu yo e Subsekretaria pjozte a Zumi k'a b'ũb'ũ a ts'imondo kja p'atjũ Monro nororiente ñe kja p'atjũ oriente nu Sekretaria ne bepji ne pjozteji nu arkate nu ts'imondo ñe yo in ngumubepji.

Nu Instancia Normativa, nu Sekretaria kja ne bepji ne pjozteji nu Arcate Ts'imbondon ñe k'a komite ngumu ne bepji ne pjozteji mbara e ts'itr'i k'o rga Nojo.

K'a dya janra: k'a ts'itr'i k'a dya janra na jo'o o dya janra.

Un tjurü: k'a in tjurü ne ne pjozteji nu Ts'imbondon.

In chju'u yo tep'e, k'o e te'e k'o o jñuzü in chju'u, k'o pezhi nrrenxe k'o orü ngekua ra pepji k'a ne bepji ne pjozteji mbara e Ts'itr'i k'o rga Nojo.

Jango ga ngoträji, k'o k'a targeta k'a unüji k'a jusü in chuji ñe meyaji ximi unüji k'o nuk'a k'o pjosüji.

K'o jep'i, k'o e ts'itr'i k'o kja o muzüji asta k'o pes'i nzhiyo tsje'e.

K'o jep'i k'o dya b'üb'ü na jo'o, k'o e ts'itr'i k'o kja o muzüji asta k'o pes'i nzhiyo tsje'e, k'o dya b'üb'ü in nzaro na jo'o, k'o dya o te'e na jo'o in ts'itr'i, k'o axke mimitjo ga kjano o k'o xi ra jogü, k'a dya jezhi k'a jeko nre ra tsja'a pama pama, k'a rge mbipi jango ga mimiji ñe k'o e te'e ko k'o b'üb'ü.

K'o pjosüji, nu jango jusü in chju'u k'o e te'e k'o pjosüji, nu jango ximi jusü k'o e te'e k'o b'üb'ü a ts'imondo k'o ata nu ne bepji ne pjozteji mbara e Ts'itr'i k'o rga Nojo.

Nu bepji, k'a ne bepji ne pjozteji mbara e Ts'itr'i k'o rga Nojo.

Nu ne bepji ne pjozteji. Yo kja yo arkate mbara ra mbosü yo e te'e k'o tropjü mbara k'o dya nda ju'u. K'a mama zheje jango rge pepji.

Ma a zant'ü k'o in nzero, ma a zant'ü k'o in xipjad'ü a mbo'o, ma ixina kjwana nzakja la yeje ñe na jñi'i k'o na 10% kja in xipjad'ü, ma xina a zant'ü k'o a jmi'i, dye'e, ngwa'a, kja in dyoka ye b'ezo, y muru ye ndixo, ñe jango ni chjüxü ye ngwa'a, me ma zant'ü ye ñechje, ma kus'ü ñe ma ra zant'üsibi.

Tjurü, k'o in tjurü k'a mama jango rge pepji nu bepji.

Nu pa xoñi, k'a ta'a, nana o naño te'e k'a tjurü pork'a ts'itr'i mbara ra dyatra k'o e skuama ñe k'a pa ju'u k'o pjosüji.

SEDESEM, k'a Sekretaria kja ne bepji ne pjozteji nu Arcate Ts'imbondon.

Nu orü, k'a te'e k'a jusü in chju'u, mbara nage ra mbosüji.

3. k'o ne ra tsjaji

3.1 Nrenxe

Ne ra joküji in zhaküyo yo ts'itr'i yo dya muzüji na jo'o, k'o pezi VIH/SIDA o dyabete, ma a zant'ü ne sibi kja in xipjad'ü o ma ga muzüji jñi'i ts'itr'i, nzhiyo ts'itr'i o mazhi na punkju, nrrezhe k'a ga muzüji hasta ma a ri peziji nzhiyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

3.2 Ts'ike

3.2.1 Yo ts'itr'i k'o ñioma

K'a ra ñona na jo'o k'o e ts'itr'i k'o dya b'ɔb'ɔ na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, k'o dya ri juji tropju.

3.2.2 Páa cerka

K'a ra ñona na jo'o k'o e ts'itr'i k'o dya janrra, k'o dya ri juji tropju ñe k'a ximi ra joɔ k'a tropjɔ k'a ju'u k'o in mbedy.

3.2.3 Chjutrɔ nu zhakjɔ

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i yo pesi VIH/SIDA o ngisejme k'ɔpɔpɔ k'o dya ri juji tropju ñe k'a ximi ra joɔ k'a tropjɔ k'a ju'u k'o in mbedy.

3.2.4 Te'e na jo'o

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i yo pesi Dyapete k'o dya ri juji tropju.

3.2.5 Mbedy k'o na nojo

K'a ra ñona na jo'o yo e ts'itr'i k'o jñi'i ts'itr'i, nzhiyo ts'itr'i o mazhi na punkju, nrrezhe k'a ga muzɔji asta ma a ri peziji nzhiyo tje'e, k'o dya ri juji tropju.

3.2.6 Ma a ra ndeñeji textjoji

A unɔji na ye jñonɔ ñe ra jandaji k'ɔ dya ra zodyeji k'o e ts'it'i k'o a zant'ɔ, k'o b'ɔb'ɔji kja ne jñiñi k'o dya pes'iji pje ra ziji, ñe ma dya pes'iji chopjɔ k'o in b'edyiji.

4. Nrenxe k'o átaji

4.1 Nrenxe k'o te'e

E ts'itr'i k'o b'ɔb'ɔ a ts'imondo

4.2 Ts'itr'i ts'itr'i nestabo ra mbosɔji

K'o e te'e k'o b'ɔb'ɔ a ts'imondo dya ju'u tropju.

4.3 K'o e te'e k'o ne ra mbosɔji

4.3.1 Ts'itr'i k'o ñioma

E ts'itr'i k'o dya b'ɔb'ɔ na jo'o in nzero o dya o te'e na jo'o in ts'iñi, ñe k'o dya janra k'o dya ri juji tropju.

4.3.2 Eje yo ra chagɔ un yo k'o dya jyesɔ ra b'ɔb'ɔjme na jo'o

Nujyo dya napunkjɔ te'e k'o b'ɔb'ɔ un k'o dya jɔjɔ tropjɔ o nu k'o dya jɔjɔ pje k'o ra si'i.

4.3.3 Eje yo mburú jango po'o jmu'u

Nuiyo dya napunkjú k'o so'o VIH/SIDA o ngisejme k'apopá, un k'o dya jú'ú tropjú o un k'o dya jú'ú pje k'o ra si'i.

4.3.4 Eje ra te'e na jo'o

Nuiyo dya napunkjú k'o so'o diabetes un k'o dya jú'ú tropjú o un k'o dya jú'ú pje k'o ra si'i.

4.3.5 Eje bedye na nojo

Nuiyo dya napunkjú nu yo jñi'i, yo nziyo ñe yo kara napunkjú te'e un k'o dya jú'ú tropjú o un k'o dya jú'ú pje k'o ra si'i.

4.3.6 Ma a ra ndeñeji textjoji

Ye ts'it'i k'o a zant'á in xipjad'á, k'o dya pes'iji chopjá ñe ma otjo pje ra ziji.

5. Jango ra se'e

Ne bepji ra se'e kja yo 125 t'ajñiñi nu ne Mebond'o, ma ra neji nuiyo jú'ú tr'opjú.

6. Pjosú**6.1 Pje k'o ra pjosú**

Na pjosú ra unú na barú jango po'o jñonú ñe ra unáji k'o ri xaji o ra dakú tropjú maxi kja nu ts'it'i ra unú zana zana.

6.2 Janzi ra pjosú**6.2.1 Eje tsíke ñomu**

Ne pjosú ra nge nu ra unú na barú jango po'o jñonu kja zana zana.

6.2.2 Eje yo ra chagú nuyo k'o dya jyese ra b'úb'újme na jo'o

Ne pjosú ra nge un ra unú na barú jango po'o jñonu kja un tsit'i ñe ra dakú tropjú \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.2.3 Eje yo mburú jango po'o jmu'u

Ne pjosú ra nge un ra unú na barú jango po'o jñonu kja un sodyeji ñe ra dakú tropjú \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.2.4 Eje ra te'e na jo'o

Ne pjosú ra nge nu ra unú na barú jango po'o jñonu kja nu sodyeji ñe ra dakú tropjú zana zana.

6.2.5 Eje bedye na nojo

Ne pjosú ra nge un ra unú na barú jango po'o jñonu napunkjú sodyeji ñe ra dakú tropjú \$500.00 (tsite otjo mbexo 00/100) zana zana.

6.2.6 Ma a ra ndeñeji textjoji

Ra unúji d'a b'us'i jñanú, ñe e xabo, ximi ra unúji e chopjú k'o ninu 500.00 mbexo zanma, zanma.

7. Jango ra tsjaji

7.1 K'o ra mbos'úji

7.1.1 K'o ra dyorúji ñe kjo ngeje k'o ra mbos'úji

7.1.1.1 K'o ts'ike k'o ñomú

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'úb'ú kja neTs'ibondo;
- c) K'o ri sodyeji, o yo k'o ndezho;
- d) Ma dya ri pesi pje ra ñonú ñ e jñonú; ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.1.2 Eje yo ra chagú nuyo k'o dya jyesú ra b'úb'újme na jo'o

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'úb'ú kja neTs'ibondo;
- c) Yo ngek'o ndezho;
- d) Ma dya gi so'o ra xorú, gi ma'a kja na ngunxorú, k'onge ne nu yo te'e;
- e) Ma dya ri pesi pje ra ñonú ñ e jñonú; ñe
- f) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.1.3 Eje yo mburú jango po'o jmu'u

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'úb'ú kja ne Ts'ibondo;
- c) Gi so'o ne nzijeme VIH/SIDA o ngisejme k'xpopx;
- d) Ma dya ri pesi pje ra ñonú ñe jñonú; ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.1.4 Eje ra te'e na jo'o

- a) Ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'úb'ú kja ne Ts'ibondo;
- c) Gi so'o ne nzijeme diabetes;
- d) Ma dya ri pesi pje ra ñonú ñe jñonú; ñe
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.1.5 Eje bedye na nojo

- a) K'o e bedyi k'o pes'i jñi'i t'i'i, nziyi t'i'i ñe k'o dya t'i'i, k'o ri b'üntjo ri pes'iji 0 ñe 14 tsje'e;
- b) B'úb'ú kja ne Ts'ibondo;
- c) Ma dya ri pesi pje ra ñonú ñe jñonú; ñe
- d) Ñe k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.1.6 Ma a ra ndeñeji textjoji

- a) Rí pes'iji otjo-dyecha nziyo tsje'é
- b) K'x ri b'xb'xji kja ne Ts'ib'ondo
- c) Ma a zant'x in xipjad'x
- d) Ma dya juji e chopx ñe ma dya juji pje ra ñonxji
- e) Ñe k'o ra mama k'o jmurtjoji.

Texe yo Eje, dya ngextjo kjo ra dyoruji k'o ri mamu a xeze, xe ri unú:

- a) Na xiskomú nu k'o mi ngextjo ne bejmi nu jango mi jmusujinu yo ra mbos'ú ñe ne bejmi;
- b) Na xiskomú nu k'o mi ngextjo ne bejmi un ba e'e in jmi'i ñe ne bejmi;
- c) Na xiskomú un k'o mi ngextjo ne bejmi kja nu ra mamu k'o bejmik'o mi sodye ra dakú kja ngunáte, mbara yo k'o ts'i ke k'o ñomú ñe yo ra chagú nuyo k'o dya jyesú ra b'úb'újme na jo'o;
- d) Na xiskomú un k'o mi ngextjo ne bejmi kja nu ra mamu k'o bejmi k'o re ma'a kja na ngunxoru, kja un pjorú yo te'e janga dya ngontrú o jango ngontrú, mbara ne Ejeyo ra chagú nuyo k'o dya jyesú ra b'úb'újme najo'o;
- e) Na xiskomú nu k'o mi ngextjo ne bejmi ra mamu jango ri nguarú ra unú na ngunáte janga ra ma. Miu k'o gi pes'i diabetes o VIH/SIDA o ngisejme k'xpopx, ñe ña ñetse k'o a zant'úji mbara yo Eje ra te'e na jo'o ñe Eje yo mburú jango po'o jmu'ú; Jizhiji d'a tjeñe ñe
- f) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.2 Kjo ngek'o ra un ú

Ra unú otrú nuyo k'o dyotúnu yo tebe ñe ra unú texe k'o mi dyotúji ga:

- a) Gi soji napunkjú nzijeme;
- b) Soji VIH/SIDA o ngisejme k'xpopx o diabetes ma ñetse k'o zant'x ñe pes'iji na nzijeme k'o dya jiesú ra pepji;
- c) Nu tata o un nana dya so'o ra pepjiji nga pes'i na nzijeme ñe soji VIH/SIDA o ngisejme k'xpopx o diabetes; ma ñetse k'o zant'x
- d) Dya pes'i nana o tata ñe yo yeje;
- e) B'úb'úji kja na jñiñi janga dya jñaji ngicha nziga kja jñatjo; ñe
- f) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.3 Chjurú

Ne te'e ra tsa'a texe k'o ra dyotú kja nu pa ñe jango ra xipji mba ra mamu ne ngubepji ne pjoxteji.

Yo jmurte yo jñiñi ra tsa'a yo ra jñanda ra tsaji na jo'o kja nu dyotú akjanu ra chaga ane ngubepji ne pjoxteji.

Texe te'e so'o ra chjuru kja ne pjosú, yo ra tsaji dya ra ngontrú ni xeri ne mbexo maxi dya mi ne'e dya kja ndumú.

7.1.4 Yo xiskomu

- a) Na xiskomu jango ra chjuru;
- b) Na xiskomu jango ra mamu pje ra tsa'a; ñe
- c) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.5 Ra opjú kja ne xiskomu texto k'o ba eje kja ne t'askuama

Ne bepji ne pjoxteji opjú in chju'ú kja ne xikomu kja nu b'úb'ú yo te'e nu k'o ra mbosú nu k'o mi junsú, nuk'o mi junsú ne tjurú k'o ra jandaji ñe jango ba eje texe k'o jña'a kja ne T'ibondo ñe kja ne jñiñi; yo mi dyotú ñe yo mi tsa'a mbara chjuru kja ne xiskomu jango b'úb'ú yo mbosú nu yone bepji ne pjoxteji jmuu kja ne Ts'ibondo, nziga kja yo naño jango ra tsaji, ra pjorú ngekjua dya ra mamu pje ngek'o dyotú dya soó ra mamu.

7.1.6 Pje ra so'o yo mbosú

- a) Ra dakú ne barú jango po'o jñonu ñe texe k'o mamu ne Eje; ñe
- b) Ra jñaji na jo'o dya so'o ra mamu nujyo ra tsja ra ue ne te'e.

7.1.7 Pje ra tsa'a ne mbosú

- a) Ra dakú na seyo pjosú;
- b) Ra tsa'a na jo'o nu k'o ra unú;
- c) Ra ma'a kja nu ra xipji;
- d) Yo mbosú nu ne Eje yo ra chagú nu yo k'o dya jyesú ra b'úb'újme na jo'o, nu xe ma'a kja ngunxoru ra moji na jo'o; ñe
- e) Ñe k'o bezi k'o ra mama k'o jmurte.

7.1.8 Nrexe k'o ra tsja yo jmute

- a) Ra tsjaji nrexe k'o b'úb'ú kja bepji;
- b) Ra tsjaji nrexe yo ts'ibepji jango mama ne xisk'uama;
- c) Na b'edye ra tr'úrúji na jo'o nrexe k'o tr'onú;
- d) Ra dyaxúji yo xisk'uama jango mama k'o o dyakoji;
- e) Ra tsjaji na jo'o ngek'o ra d'ak'ojme nrexe k'o o unú yo jmute;
- f) Ra tsjaji kú nu ts'it'i ra ma'a kja ne ngunxorú pama pama, jango pa'a nrexe k'o ts'it'i;
- g) Ra siyiji ne ts'it'i kja ne ngunátá ngek'o ra dyátr'áji, ma jyo ri ma kja ne zakjá ñe ri te'e na jo'o Jízhiji d'a tjeñe;
- h) Ra mamaji nrexe k'o ra tsj'a kja ne arkate, kú dya ra so'o ra tsjaji nrexe k'o o mama kja ne xiskuama; ñe
- i) Nrexe k'o o mama yo te'e ne ark'ate.

7.1.9 Jinga dya ra so'o ra dyakúge

- a) Ma ri mama mbechine kú dya ra so'o ri b'úb'ú kja programa;
- b) Ma ri jñusú nro ri jñusú kja bepji;
- c) Ma dya ri tsja k'o o mama kja bepji;

- d) Ma ri z'odú kú o dyakúji ngek'o ri pjosú ne jmute o yo jmute; ñe
- e) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o búbú kja bepji.

7.1.10 Ra dyeji yo te'e k'o jusú kja bepji

Dya kja ra dyakúji:

- a) Ma ri zodú k'o o dyakúji;
- b) Ma ri ma'a a nandyo t'ajñiñi;
- c) Ma ri mama mbechine o ri unú nandyo xisk'uma ngek'o ri jñus'ú kja programa;
- d) Ma ri pepji ngek'o ra nrojo ne ark'ate o yo ark'ate;
- e) Ma dya kja ri ne'e ri búnkjua;
- f) Ma dya ri tsja k'o mama kja ne bepji; ñe
- g) Nrexe k'o o mama yo te'e k'o búbú kja komite.

Ma ra nru'u ne te'e k'o búbú kja bepji, dya kja ra dyakúji.

Yo te'e k'ú búbú kja arkate ngejyo k'ú ra tsja nrexe k'o mama kja bepji.

7.1.11 Kjo ri tsja ma dyakúji nu apoyo

Yo te'e k'ú p'esi nu pjos'uji s'o ra zodú nu apoyo ngek'o ra búbú na jo'o.

Yo te'e k'o búbú kja jyadi ñ'i'i ra moji kja ne ngunxorú, jango pa'a nrexe to te'e.

Ma i búbú kja k'ü ra mborü ne zakjü ñe ra t'é'e na jo'o Jizhiji d'a tjeñe ri ma'a kja ne ngunátá ngek'o ri dyätr'ä.

7.2 Ra sotr'púji k'o ni jyodú yo te'e, a kjanu ra mborúji ja k'o k'araji

Ra sotr'púji ngek'o ri k'araj na joo ma ri tsja k'o mamaba kja ne ñanto.

8. Yo ark'ate k'o k'arajiba

8.1 Yo ark'ate k'o mamaji ja ri tsjage

Ne ngubepji ne pjoxteji ñe yo te'e k'o búbú kja bepji ngejio ra tsja yo ra mama kja bepji ñe ra mamaji yo mama kja bepji.

8.2 Kjo nge k'ú ra tsjaa nu b'epji

Yo subKecretaria ne pjoxte kja ne batjü a Zümi ne b'onro kjan ne jñiñi ñe kja valle ne b'onro kjan jodye ñe yo foxte kja jñiñi ngejio ra tsjaji yo mama kja bepji, kja ne jñiñiji.

8.3 Yo te'e k'o pepji ngek'o ra tsja k'o mamaba

8.3.1 Yo te'e k'o k'araba

Yo te'e k'o búnk'ua ngeje:

- a) Na ark'ate, k'ú ngeje nu ra jñand'a k'ú ra búbú na jo'o yo jñiñi;

b) Na pjozte, k'ú ngeje nu ra pepji kja nrexe yo programa k'ú o pjos'ú yo nte'e;

c) Jñincho pjozte, k'ú ngeje:

- Na te'e k'ú pepji jango kja ne ch'opjx;
- Na te'e k'ú pepji jango kja yo ngunat'a;
- Na te'e k'ú pepji jango kja yo ngunxorx;
- Na te'e k'ú pepji k'a ra tsja ra b'ú'b'ú na jo'o nrexe yo bedyi k'o mimi kja ne Ts'ib'ondo;
- Yo te'e k'o b'ú'b'ú kja jñii Subsecretaria k'ú pepji ngek'o ra b'ú'b'ú na jo'o yo jñiñi SEDESEM; ñe
- Na tee k'ú pepji jango kja ne ch'opjx SEDESEM.

d) D'a k'ú pjezhi kja ne sekretaria ne Kotraloria, k'ú ri ngeje k'ú ra janda ne SEDESEM; ñe

e) D'a mbepji k'o jmute, ne d'a k'ú xorte

Textjojo rí pesíji d'a bezo k'ú ra mbos'úji.

K'o ra ñemeji rí d'ats'e.

K'o ra ñemeji so'o ra ñaji, ximi ra pasuji in dye'e, iyo k'ú bepji kja ne Kontarloia ri negtjo k'ú ra ñaa.

K'o ra mamaji textjoji k'o o pasuji in dyeji, ma dya opes'iji textjoji in jña, k'ú presidente, ngek'ú ra mama.

Ra jmur'x jñi'i zana ma akjanu mamaji.

Ne Sekrtariu ra mapjx k'o o xipji un prisedente e jñi'i paa, ñe d'a paa ma ra jmur'xji, ra jmutujki 24 ndajme.

Ma ra jmur'xji textjoji ri ngeji k'o ri kjogx ndeje, ximi ri b'ú'b'ú k'ú presidente, k'ú sekretariu, ñe k'ú pjoru ne t'ipju, k'o ra yaxx.

Textjo k'o ra mama k'o jmur'x, x ora xipji k'o mebepji kja ne ngujmu, k'o bezo k'o xorx, ñe k'o janda e te'e, ri negeje k'o ra janda kjo ra tsja na jo'o ne bepji.

Ra tsja d'a xiskuama jango ra yaxxji textjoji.

8.3.2 K'O SO'O RE TJSAA

K'o so'o ra tjsaa ye jmute:

- a) Ra nuji k'o e xiskuama k'o or'úji, ra mamaji ja k'o mama ne xiskuama k'o ra mbos'úji ñe ne xiskuama jango juns'ú k'o tebe, a kjanu ra mamaji janga ga un'úji ne pjozte. Ra nuji k'o e te'e k'o ra mbos'úji k'o te'e k'o dya kajá nrexe in xiskuama k'o mama nu pjozte, mbero neji k'ú ra mbos'úji ye jmute ra mbos'ú yo te'e k'o dya b'ú'b'ú na jo'o;
- b) Ra tsjap'úji k'o naño xiskuama nu jango ra jn'ús'úji k'o dadyo te'e mara pjonkji k'o dyaja te'e, ra jñ'ús'úji ma ra moji nu jango re b'ú'b'ú ye jmute k'o j'ús'ú ñe ma ra xipjiji ja'a;
- c) Ra manji ja'a k'o naño jña, ngekua ra ngejme na jo'o a kjan'ú ra tsjapuji na jo'o nu pjozte;
- d) Ra jy'ús'ú ñe ra ngejme na jo'o nu pjozte, nu xiskuama k'ú mama jango rga tsaji ngekua ra mbos'úji e te'e ñe ra pjonkji k'ú dadyo e xiskuama mbero ye te'e ra tsja'a na jo'o ngekua ra un'úji un pjozte;
- e) Ra juan'úji na jmute kja jñiñi ñe kja ngunxorx;

- f) Mama ñe jyáspá k'o naño jñaá ye jñaá k'o a gi b'á'b'á; ñe
- g) K'o mama yo dyaja nu kja xiskuama.

9. Nu bepji na jo'o

9.1 Nu bepji pjozte

- a) Ma a ga mama k'o b'á'b'á nu kja skuama nu ngubepji pjozteje k'o un nu ngubepji pjozteje, ñe ye k'o janda kja nejñiñi ra tsaji ye skuama nu kja jñiji nu jange ra manji, ra opjuji na xiskuama nu jange ra mama jango ga mbá'á'ji ñe jango ga nguará'ji;
- b) Nu k'o janda kja ne jñiñi ra nre ye xiskuama k'o in tsaja ye te'e;
- c) Ma a ga jizhiji ye skuama, nu k'o janda kja ne jñiñi a ngaja ye xiskuama, ra tsapá na jo'o ñe ra manji k'o ja'a ye xiskuama ye te'e, ye xiskuama ra mbejñe un nu ngubepji pjozteje;
- d) Nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu jmute k'u ra xorá na jo'o ye xiskuama ngekua ra unuji nu pjozte;
- e) Ma ra mama ja un jmute nu nu ngubepji pjozteje ra xipji nu pjozte kjo ngeje k'u ra mbosá'ji;
- f) Nu Coordinacion Regional ra mama jango rga jontrá'ji ñe jango ra ma nruji un pjozte, a kjaná xipji un nu ngubepji pjozteje, a kjaná ra xipji un Coordinacion de Administracion y Finanzas ngekua ra uná nu merio ngekua ra pjotrá'ji k'o ra ájni;
- g) Ye pjozte ra xipjiji nu Direccion General de Programas Sociales, nrexe k'o o tsaji ñ era uná'ji na xiskuama nu jange mama nrexe k'o o mbosá'ji, jero ra uná'ji ma dya b'e ra kjogá ts'ich'a dyech'a pa'a un zana k' á o tsaji; ñe
- h) Nu Direccion General de Programas Sociales ra uná ye xiskuama nu jange jusá ye te'e k'á o mbosá'ji.

Ye pjozte dya ra ájni ma ra manji o ra tsaji k'o dya ga kjaná k'o te'e k'o b'á'b'á a xoñi ñe ma ra xipjiji o ra tjapá'ji k'o dya ga kjaná ye nte'e k'o pjosá'ji.

9.2 Júsá'ji k'o naño e te'e

Ma ra dyok'á'ji k'o mama nu kja xiskuama nu pjozte ra júsá k'o ra mbedye nu kja pjozte ñe ra júsá na dadyo te'e, ma dya ánuji ñe dya jñusá'ji ma o mburá nu pjozte.

Nu pjozte ra xipji nu jmute jango nzi yo n'año te'e k'á o jñusá'ji ngekua ra mburá ra uná'ji nu pjozte mbero ra ájni k'o ra so'o ra áni un pjozte.

10. Yo jmute k'o naño

Yo jñiñi k'o ra ájni nu pjozte dya so'o ra nruji k'o e pjozte k'o ixi ngetr'o, ñe dya so'o ra nruji k'o naño e pjozte ma jiyó dya kja xe ra ájni.

Nu pjozte so'o ra mbosu k'o naño e pjozte ngekua ra tsaji na jo'o, ñe ye jmute k'o b'á'b'á kja in jñiñi ye te'e so'o ra pjozte.

So'o ra tsaji na mbaxkjua k'o yo naño pjozte ngekua ra tsaji na jo'o.

11. K'o ra tsaji k'o ye te'e

Nu ko' kja ye pjozte nge ma ye te'e jmurá k'o nu jmute.

Yo te'e k'o x̣j̄ni ye pjozte ra pepjiyi k'o in j̄niñi ma ra matr̄x̄ji, ñeje ra pepjiyi k'o nu arkate, ñe ye ngunxor̄x̄ ñeje nrexe un j̄niñi.

12. pezhe j̄ña'a

12.1 yo pezhe j̄ña'a

Ma re pezhe e j̄ña'a k'o in tsjaja ye pjozte ra tsapuji k'o mama k'u ley, ñe re tsjak'u kua rga xitsi ye jmute.

Ye j̄ña'a k'o b'x̄b'x̄ kja xiskuama ra kuatr̄x̄ji kja in "xiskuama nu arkate" ñe nu kja in xiskuama nu nu ngubepji pjozteje.

K'o mama nu j̄ña'a dyech'a j̄niñcho nu kja ley, nrexe ye xiskuama k'o ra kuatr̄x̄ji ñe ra xor̄x̄ji nu kja pjozte re mama nu j̄ña'a.

"NUJNA B'OS'ŮTE DYAK'O IN TSJAJA, DYA PESK'O RA NU'U YO JMUR̄Ů TE'E. DYA SO'O RA USAJI GUA N'AÑO B'EPJI UN JANGO DYA PJOS'ŮJI NTE'E K'A DYARGA JO'O RGA PEPJI NUBA B'OS'ŮRE RA WENCHIJI ÑE RA MATR'ŮJI KJA ARKATE JANGO GA MAMA K'A TJŮR̄Ů JMU"

12.2 nu j̄ña'a k'u matr' u te'e

Nu j̄ña'a ra mama nu arkate k'u b'x̄b'x̄ a Ts'ibonro, ra mama un kja nu ngubepji pjozteje nu jango pezhaji j̄ña'a mbero ra mama nu jmute, mbero ra tsaji ma re b'x̄b'x̄ merio.

13. Jango rga ñ'etse

Nu nu ngubepji pjozteje re tuji ye xiskuama nu jange j̄ns̄x̄ ye te'e k'o x̄j̄ni ye pjozte, k'o mama kja tsijña VIII ñe kja j̄ña'a dyech'a yeje un kja Ley k'o mama ye j̄ña'a k'o ra dȳar̄x̄ ye te'e k'o b'x̄b'x̄ a Ts'ibonro ñe yo j̄niñi.

14. T'epi

Nu nu ngubepji pjozteje nu pjos'x̄ ye te'e ra nu'u nu b'epji b'os'x̄, jango ga mama k'e j̄ña'a k'o tsa'a ngekua ra mama k'a jmute nrexe k'a ja'a ma ra jmur̄x̄ji.

15. Jango ra tsjaji nguenra

15.1 Jango rga tsjaji nguenra a xes'e

So ra tsjaji ngenra zo ri ngextjo a xes'e, k'a ra nu'u k'x̄ CIEPS k'a ra jokx̄ na jo'o k'o in b'epji nu pjozte.

15.2 Kjaji nguenra k'o a pjongx̄ji

Nu nu ngubepji pjozteje ra mama janga ga kja'a pe gi ñe k'o nte'e k'o pjos'x̄ji tsjema tsjema CIEPS k'o kja munro jango ga kja'a k'e j̄ña'a k'o or̄x̄ji.

16. nu jango k'ara ko kja ñe j̄ña'a

Nu nu'u, ñe janra k'o unx̄ji b'os'x̄, ra mimi k'a t'angumü k'o pjou ye chopju a Ts'ib'onro, ñe nu Sekretaria ne Kontaloria nu Ts'ibomro ñe un Organo de Control Interno de la Sekretaria nu pjozteji, nu jango ra nuji jango rga unx̄ji k'o pjozte yo nte'e.

17. Koxte ñe kjos'u

Nrexek'odya i ne'eratjsayo te'e, nrexek'o i ne'e mama k'o yo jmyte ñe k'odya i ne'e k'u tsjajiyote'ema i dak'xjme yo apoyo, rasó'ó mamajid'ate'e o nrexe k'u b'xb'u kjanejñiñi. A kjanx:

a) Sooradyopjx:

Jangob'xb'u yojñak'o mama yo te'e k'u b'xb'u kjane oficina central de la Dirección General de Programas Sociales.

b) Soorajña'ak'o in jñat'ezi:

Kja ne T'angumu jango kjaji ne bepji k'u pjoxta 01 (722) 1 80 25 19; ñe kja ne ndetjo k'o ra dyärä ne telephono kja ne Jmu'u Ts'ibondo (CATGEM) dya ra n'estaji merio 01 800 6 96 96 96 a mbo'o kja B'ondo ñe 070 mba ra Zúmi ñe yo jñiñi k'u b'xb'u bextjo.

c) Soo ra dyopjx kjane:

K'o b'xb'u kja www.secogem.gob.mx/SAM y en el correo electrónico dgprogramasociales@edomex.gob.mx; ñe

d) Ri mats'e:

kja ne Kontrarolia ne SEDESEM k'u b'xb'u kja ne Av. Baja Velocidad, Paseo Tollocan # 1003, km 52.5, Col. Zona Industrial, Toluca, kja ne Ts'ib'ondo México, C.P. 50070, telephono: 01 (722) 1 99 70 89; ñe kja ne ngumx k'o pjoxtaji ye te'e, ñe kja ne ngumx k'o para kja ne Sekretaria ne Kontroloria kja ne Ts'ibondo.

K'O B'UB'U D'A NRAJME

OT'U. Jñnsúji nrexe k'o b'xb'u añeba kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno".

YEJE. Yo jña k'u mamaji yo jmyte ra só'ó ngich'i ma ra kjogx d'a pa'a k'o jñnsúji kja ne Xorxiskuama "Gaceta del Gobierno" ñe ra só'ó pjárxji ngich'i ma dya ra dyopjxji naño jña o ma dya kjuarx yo bepji.

JÑII. Yo te'e k'u b'xb'u kja bepji ra ma mimiji ma kjogx dyech'a ts'ich'a pa'a ma ngich'i yojña k'u mamaji yo jmyte.

NZIYO. Yo etapa ñe ma yo te'e ra da k'u jme yo pjoxta yo ra tsja ma un jmyte p'esi na p'ínkjú merio ma a ra ndeñeji textjoji.

TS'ICH'A. Nrexe k'o dya b'xb'u añeba ra janda yo te'e k'u b'xb'u kja bepji.

Ma mamaji kja ne jñiñi a Zúmi ne Lerdo, kja ne Ts'ibondo a mi 15 ne pa'a ne zana ñanto ne tsje'e 2012.

JMUU. ELIZABETH VILCHIS PÉREZ
NE SEKRETARIA K'O PJOXTEJI KJA NE TS'IBONDO

Yaxü

Traducido por:
Universidad Intercultural del Estado de México
Lengua Mazahua:
Mtro. Antolin Celote Preciado